

Curs: 2007-2008

Codi: 23182

Assignatura: **Educació intercultural**

Titulació: **Pedagogia i Psicopedagogia**

Impartida: Primer semestre, al matí i a la tarda (Pedagogia), i segon semestre a la tarda (Psicopedagogia)

Dirigida: Alumnes de pedagogia i de psicopedagogia de quart curs.

Crèdits: 4 crèdits (3,5 ECTS)

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social.

Professor: **José Antonio Jordán**

1) Objectius d'aprenentatge de la assignatura.

- 1.1.- Coneixer la realitat multicultural propera, sobretot en el vessant educatiu.
- 1.2.- Precisar conceptes bàsics dintre del àmbit de l'Educació Intercultural.
- 1.3.- Coneixer les principals problemàtiques educatives que tenen els nens culturalment minoritaris.
- 1.4.- Coneixer, y saber aplicar, algunes estratègies pedagògiques rellevants en el àmbit de l'educació intercultural.
- 1.5.- Donar a conèixer de forma directa i indirecta experiències significatives en aquest camp.

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

2.1.- El fet multicultural: Globalització mundial, Europa, Catalunya... i alguns contextes concrets. Mapes multiculturals. Institucions formals i no formals que treballen en el camp del multiculturalisme.

2.2.- Concepte de cultura. L'home com a ésser cultural. El dilema «etnocentrisme-relativisme cultural». La problemàtica identitat cultural.

2.3.- Concepte i objecte d'Educació intercultural.

2.4.- Elaboració de currículums interculturals. Fonaments curriculars. Projecte Educatiu de Centre. Projecte curricular de Centre. Concrecció curricular de les diverses àrees. El currículum ocult.

2.5.- Principis i estratègies psicopedagògiques de l'educació intercultural. La millora d'èxit escolar. La resolució de conflictes i dilemes multiculturals. La millora d'actituds i convivència interculturals. L'orientació d'alumnes culturalment diferents.

2.6.- La figura del educador. Preparació en aquest camp. Actituds respecte a la diversitat cultural i els alumnes minoritaris. Problemàtica professional en aquest camp. Protagonisme de la tasca docent en aquest àmbit.

2.7.- Experiències importants d'educació intercultural, sobretot en relació a certs grups culturals minoritaris (gitano, marroquí,...).

3. Avaluació:

L'avaluació serà, en primer lloc, una prova escrita sobre un tema del programa i sobre un subtema d'un llibre bàsic de la matèria de l'assignatura. Aquesta prova tindrà un valor d'un 60% de l'avaluació total del curs. La part corresponent al programa valdrà un 35% i la del llibre obligatori d'un 25%. En segon lloc, l'avaluació tindrà present la qualitat de la participació en els seminaris i grups de debat, així com les aportacions escrites (mapes conceptuals personals, síntesis grupals...) corresponents a les lectures dels articles necessaris per a la resolució dels casos que es treballin. Aquesta segona part de l'avaluació tindrà un valor d'un 40%.

3. 1.- Criteris d'avaluació de la "prova escrita":

- Continguts teòrics de l'assignatura, oportunament raonats: 50%
- Continguts raonats del llibre obligatori de lectura: 40%
- Redacció i expressió escrita: 10%

3.2.- Criteris d'avaluació dels “seminaris i grups de discussió”:

- Participació: 15%
- Elaboració de mapes conceptuals comentats: 40%
- Exposició per petits grups: 20%
- Elaboració de síntesis al voltant dels casos pràctics: 30%
- Expressió oral: 10%

Els alumnes que no puguin venir per diverses raons de forma constant a totes les classes seran avaluats en la prova d'examen corresponent mitjançant preguntes basades en tres lectures que proporcionin una visió bàsica dels continguts de l'assignatura: dos llibres i un dossier d'articles.

4.- Fonts d'informació bàsica.

4.1.- L'estudiant tindrà la possibilitat d'elegir un llibre de lectura entre tres que s'oferiran com a recomanats. Aquest llibre serà de lectura obligatoria.

4.2.- Es donaran dos o tres dossier d'articles vinculats amb el contingut dels apartats últims, amb la finalitat de llegirlos i fer classes practiques a partir d'aquests materials.

4.3.- A més, aquesta assignatura funcionarà amb el recurs del Campus Virtual. En aquest espai els estudiants trobaran materials (materials complementaris a les explicacions fetes a classe, exposicions fetes pels diferents grups d'alumnes, forums temàtics, etc.)

5.- Bibliografia recomenada:

- ABDALLAH-PRETCEILLE, M. (2001): *La educación intercultural*, Idea-Books, Barcelona.
- AJA, E. et al. (1999): *La inmigración extranjera a España*. Els reptes educatius, Fundació La Caixa, Barcelona.
- ALEGRE, M. A.; BENITO, R.; GONZÁLEZ, S. (2007): *Immigrants als instituts. L'acollida vista pels seus protagonistes*, Col·lecció Politiques núm. 55, Fundació Jaume Bofill, Barcelona.
- BELTRAN, J.; SAÍZ, A. (2001): *Els xinesos a Catalunya. Família, educació i integració*, Editorial AltaFulla. Fundació Jaume Bofill, Barcelona.
- BEN JELLOUM, T. (1998): *El racisme explicat a la meva filla*, Editorial Ampuries, Barcelona.
- BEN JELLOUM, T. (2002): *L'islam explicat als nostres fills*, Edicions La Magrana, Barcelona.
- Besalú, X. (2004): *Construint identitats. Espais i processos de socialització dels joves d'origen immigrant*, Editorial Mediterrània i Fundació Jaume Bofill, Barcelona.
- BUTXARRAIS, M. R. et al. (1991): *L'interculturalisme en el currículum*. El racisme, Rosa Sensat, Barcelona.
- CALVO BUEZAS, T. (2003): *La escuela ante la inmigración y el racismo*, Editorial Popular, Madrid.
- CARBONELL, F. (1996): *Inmigración: diversidad cultural, desigualdad social y educación*, MEC, Madrid.
- CARBONELL, F. (Coord.) (2000): *Educación i immigració: Els reptes educatius de la diversitat cultural i l'exclusió social*, Editorial Mediterrània/ Fundació Jaume Bofill, Barcelona.
- CARBONELL, F. (2005): *Educación en tiempos de incertidumbre. Equidad e interculturalidad en la escuela*, Libros La Catarata, Madrid.
- Colectivo IOE (1996): *La educación intercultural a prueba: hijos inmigrantes marroquíes en la escuela*. MEC, Madrid.
- DIAZ-AGUADO, Mª J. (2003): *Educación intercultural y aprendizaje cooperativo*, Pirámide, Madrid.
- ELBOJ, C. Y otros (2002): *Comunidades de aprendizaje*, Graó, Barcelona. ISBN: 84-7827-286-0.
- FERNANDEZ ENGUITA, M. (1999): *Alumnos gitanos en la escuela paya*. Ariel, Barcelona.
- GERVILLA, E. (COORD.): *Globalización, inmigración y educación*, Universidad de Granada, Granada.
- HERSCH, J.: *El derecho a ser hombre*, Tecnos, Barcelona.
- JORDAN, J.A. (1996): *Propuestas de educación intercultural para profesores*, Ceac, Barcelona.

- JORDAN, J.A. (2006, 8ª ed.): *La escuela multicultural. Un reto para el profesorado*, Paidós, Barcelona.
- JORDAN, J.A. y otros (2004): *La formación del profesorado en educación intercultural*, Editorial La Catarata, Madrid.
- KYMLICKA, W. (1996): *Ciudadanía multicultural*, Paidós, Barcelona.
- MASSOT LAFON, Inés (2004): *Jóvenes entre culturas. La construcción de la identidad en contextos multiculturales*, Desclée de Brouwer, Bilbao.
- MASSOT LAFON, Inés (2003). Els joves que viuen entre cultures: un nou repte educatiu. En **Temps d'Educació**, nº 27 (pàg. 85-101). Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona.
- MONTON, Mª J. (2003): *La integració de l'alumnat immigrant al centre escolar*. Graó, Barcelona.
- NAÏR, S. (2001): *La inmigración explicada a mi hija*, Plaza & Janes , Barcelona.
- NAVARRO, J. Mª (1998): *El Islam en las aulas*. Editorial Icaria. Barcelona.
- NAJAT EL HACHMI (2004): *Jo també soc catalana*, Columna Edicions.
- LIEGEOIS, J. P. (1998): *Minoría étnica y escolaridad: el paradigma gitano*. Editorial "Asociación Presencia Gitana". Madrid.
- LLEVOT, N. (2004): *Els mediadors interculturals a les institucions educatives de Catalunya*, Pagès Editors, Lleida.
- LÓPEZ, A.; ZAFRA, M. (2003): *La atención a la diversidad en la Educación Secundaria Obligatoria*. Octaedro, Barcelona.
- ROUSSEL, V. (1998): *Martín Luther King. Contra todas las exclusiones*, Desclée de Brouwer, Bilbao.
- SABARIEGO, M. (2002): *La educación intercultural ante los retos del siglo XXI*, Ed. Desclée de Brouwer, Bilbao.
- SEBRELI, J.J. (1992): *El asedio a la modernidad. Crítica al relativismo cultural*. Ariel, Barcelona.
- SORIANO, E. (coord.) (2001): *Diversidad étnica y cultural en las aulas*, Editorial La Muralla, Madrid.
- TERREN, E. (2001): *El contacto intercultural en la escuela. La experiencia educativa de gitanos e hijos de inmigrantes en el área de A Coruña*, Editorial Servicio de Publicaciones de la Universidad da Coruña (La Coruña).